

Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет
«Дніпровська політехніка»

Кафедра цивільного, господарського та екологічного права

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

завідувачка кафедри

Пушкіна О.В.

«31» серпня 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Правознавство»

Галузь знань	09 Біологія
Спеціальність	091 Біологія та біохімія
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Освітньо-професійна програма	«Біологія»
Статус	обов'язкова
Загальний обсяг	3 кредити ЄКТС (90 годин)
Форма підсумкового контролю	диференційований залік
Термін викладання	6-й семестр (11 чверть)
Мова викладання	українська

Викладачка: проф. Легеза Юлія Олександрівна

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» ____ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» ____ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

Дніпро
НТУ «ДП»
2023

Робоча програма навчальної дисципліни «Правознавство» для бакалаврів освітньо-професійної програми «Біологія» спеціальності 091 Біологія та біохімія / Нац. техн. ун-т. «Дніпровська політехніка», кафедра цивільного, господарського та екологічного права – Д.: НТУ «ДП», 2023. – 15 с.

Розробниця:

– Легеза Юлія Олександрівна – докторка юридичних наук, професорка, професорка кафедри цивільного, господарського та екологічного права.

Робоча програма регламентує:

- мету дисципліни;
- дисциплінарні результати навчання, сформовані на основі трансформації очікуваних результатів навчання освітньої програми;
- базові дисципліни;
- обсяг і розподіл за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять;
- програму дисципліни (тематичний план за видами навчальних занять);
- алгоритм оцінювання рівня досягнення дисциплінарних результатів навчання (шкали, засоби, процедури та критерії оцінювання);
- інструменти, обладнання та програмне забезпечення;
- рекомендовані джерела інформації.

Робоча програма призначена для реалізації компетентнісного підходу під час планування освітнього процесу, викладання дисципліни, підготовки студентів до контрольних заходів, контролю провадження освітньої діяльності, внутрішнього та зовнішнього контролю забезпечення якості вищої освіти, акредитації освітніх програм у межах спеціальності.

Погоджено рішенням науково-методичної комісії спеціальності 091 Біологія та біохімія (протокол № 4 від 31.08.2023 р.).

ЗМІСТ

1	МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	4
2	ОЧІКУВАНІ ДИСЦИПЛІНАРНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ	5
3	БАЗОВІ ДИСЦИПЛІНИ	5
4	ОБСЯГ І РОЗПОДІЛ ЗА ФОРМАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ	5
5	ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ	6
6	ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	6
6.1	Шкали	6
6.2	Засоби та процедури	7
6.3	Критерії	8
7	ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	11
8	РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ	12

1 МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

В освітньо-професійній програмі «Біологія» спеціальності 091 Біологія та біохімія здійснено розподіл програмних результатів навчання (ПРН) за організаційними формами освітнього процесу. Зокрема, до дисципліни З6 «Правознавство» віднесено такий результат навчання:

ПР23	Реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства
------	---

Метою викладання навчальної дисципліни «Правознавство» є формування системи теоретичних знань здобувачів вищої освіти про основні положення права та засади правового регулювання суспільних відносин; формування навичок використання правничої термінології в професійній діяльності, пов'язаної із використанням біотехнологій; засвоєння студентами норм різних галузей права; підвищення рівня правової культури і правосвідомості у здобувачів вищої освіти для забезпечення неухильного дотримання ними вимог закону та кваліфікованого його застосування під час своєї професійної діяльності.

Завдання курсу:

- 1) сформувати у здобувачів вищої освіти систему знань про особливості реалізації та застосування норм основних галузей права;
- 2) навчити студентів розуміти зміст та особливості правового регулювання суспільних відносин;
- 3) підвищити здатність здобувачів вищої освіти до критичного та системного аналізу юридичних фактів та правових явищ у сфері права;
- 4) навчити студентів застосовувати норми трудового, сімейного, житлового, цивільного, господарського, фінансового, податкового, адміністративного права та інших галузей права в професійній діяльності;
- 5) ознайомити студентів з основними правовими механізмами вирішення проблем в галузі права теоретичного та прикладного характеру.

Реалізація мети вимагає трансформації програмних результатів навчання (РН) в дисциплінарні (ДРН) та адекватний відбір змісту навчальної дисципліни за цим критерієм.

2 ОЧІКУВАНІ ДИСЦИПЛІНАРНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Шифр ПРН	Дисциплінарні результати навчання (ДРН)	
	шифр ДРН	зміст
ПР23	ПР23.1-36	Уміти використовувати набуті знання з конституційного, адміністративного, господарського, фінансового, земельного, аграрного, екологічного, кримінального права для формулювання запитів та звернень до органів державної влади, органів місцевого самоврядування, фізичних та юридичних осіб щодо дотримання нормативів та вимог законодавства про використання біотехнологій та мікроорганізмів
	ПР23.2-36	Визначати і реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, передбачені Конституцією України, адміністративним, цивільним, трудовим, житловим, сімейним законодавством, а також спеціальним законодавством у сфері використання біотехнологій та біоорганізмів; усвідомлювати цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні

3 БАЗОВІ ДИСЦИПЛІНИ

Назва дисципліни	Здобуті результати навчання
Цивілізаційні процеси в українському суспільстві	усвідомлювати цінності та досягнення сучасного суспільства для продовження освіти, самоосвіти та практичної реалізації у професійній діяльності

4 ОБСЯГ І РОЗПОДІЛ ЗА ФОРМАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Вид навчальних занять	Обсяг, години	Розподіл за формами навчання, години					
		денна		вечірня		заочна	
		аудиторні заняття	самостійна робота	аудиторні заняття	самостійна робота	аудиторні заняття	самостійна робота
лекційні	60	18	42	-	-	6	84
семінарські	30	9	21	-	-	-	-
лабораторні	-	-	-	-	-	-	-
практичні	-	-	-	-	-	-	-
РАЗОМ	90	27	63	-	-	6	84

5. ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
ЛЕКЦІЇ		60
ПР23.1-36 ПР23.2-36	Тема 1. Основи конституційного права України	7
ПР23.1-36 ПР23.2-36	Тема 2. Адміністративне право, адміністративний процес та фінансове право. Державний контроль у сфері використання біоречовин та біоорганізмів	8
ПР23.1-36 ПР23.2-36	Тема 3. Трудове, сімейне та житлове право	7

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
ПР23.1-36 ПР23.2-36	Тема 4. Цивільне право та цивільний процес. Договори у сфері використання біотехнологій	8
ПР23.1-36 ПР23.2-36	Тема 5. Земельне та аграрне право	7
ПР23.1-36 ПР23.2-36	Тема 6. Господарське право та господарський процес. Господарсько-правові договори у сфері використання біотехнологій	8
ПР23.1-36 ПР23.2-36	Тема 7. Правове регулювання використання біотехнологій в народному господарстві	7
ПР23.1-36 ПР23.2-36	Тема 8. Кримінальне право та кримінальний процес. Кримінальна відповідальність за порушення режиму використання мікробіоорганізмів	8
СЕМІНАРСЬКІ ЗАНЯТТЯ		30
ПР23.1-36 ПР23.2-36	1. Основи конституційного права України.	4
ПР23.1-36 ПР23.2-36	2. Адміністративна відповідальність за порушення режиму використання біотехнологій	4
ПР23.1-36 ПР23.2-36	3. Трудове, сімейне та житлове право	3
ПР23.1-36 ПР23.2-36	4. Договори у сфері використання біотехнологій: порядок укладення, зміни та розірвання	4
ПР23.1-36 ПР23.2-36	5. Земельне та аграрне право. Використання біо-організмів у сільському господарстві	3
ПР23.1-36 ПР23.2-36	6. Господарсько-правові відносини у сфері використання біотехнологій	4
ПР23.1-36 ПР23.2-36	7. Правове регулювання використання біотехнологій в народному господарстві: практика правозастосування	4
ПР23.1-36 ПР23.2-36	8. Кримінальне право та кримінальний процес. Кримінальна відповідальність за порушення режиму використання мікробіоорганізмів	4
РАЗОМ		90

6. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Сертифікація досягнень студентів здійснюється за допомогою прозорих процедур, що ґрунтуються на об'єктивних критеріях відповідно до Положення університету «Про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти».

Досягнутий рівень компетентностей відносно очікуваних, що ідентифікований під час контрольних заходів, відображає реальний результат навчання студента за дисципліною.

6.1. Шкали

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти НТУ «Дніпровська політехніка» здійснюється за рейтинговою (100-бальною) та інституційною шкалами. Остання необхідна (за офіційною відсутністю національної шкали) для конвертації (переведення) оцінок мобільних здобувачів.

Шкали оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти НТУ «ДП»

Рейтингова	Інституційна
90...100	відмінно / Excellent
74...89	добре / Good
60...73	задовільно / Satisfactory
0...59	незадовільно / Fail

Кредити ЄКТС навчальної дисципліни зараховуються, якщо здобувач вищої освіти отримав підсумкову оцінку не менше 60-ти балів. Нижча оцінка вважається академічною заборгованістю, що підлягає ліквідації відповідно до Положення про організацію освітнього процесу НТУ «Дніпровська політехніка».

6.2 Засоби та процедури

Зміст засобів діагностики спрямовано на контроль рівня сформованості знань, умінь/навичок, комунікації, автономії та відповідальності студента за вимогами НРК до 6-го кваліфікаційного рівня під час демонстрації регламентованих робочою програмою результатів навчання.

Студент на контрольних заходах має виконувати завдання, орієнтовані виключно на демонстрацію дисциплінарних результатів навчання (розділ 2).

Засоби діагностики, що надаються студентам на контрольних заходах у вигляді завдань для поточного та підсумкового контролю, формуються шляхом конкретизації вихідних даних та способу демонстрації дисциплінарних результатів навчання.

Засоби діагностики (контрольні завдання) для поточного та підсумкового контролю дисципліни затверджуються кафедрою.

Види засобів діагностики та процедур оцінювання для поточного та підсумкового контролю дисципліни подано нижче.

Засоби діагностики та процедури оцінювання

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ			ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ	
Навчальне заняття	засоби діагностики	процедури	засоби діагностики	процедури
Лекції	контрольні завдання за кожною темою	усне опитування, бліц-опитування, виконання завдань під час лекцій; методи евристичних питань, мозкового штурму, діалогового спілкування	підсумкове тестування у формі комплексної контрольної роботи (ККР)	визначення середньозваженого результату поточних контролів; підсумкове тестування у формі ККР під час заліку за бажанням здобувача вищої освіти

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ			ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ	
Навчальне заняття	засоби діагностики	процедури	засоби діагностики	процедури
Семінарські заняття	контрольні завдання за кожною темою	усне опитування, тестування, виконання завдань під час семінарського заняття; виступ-презентація, робота в малих групах, ессе/ наукова доповідь		

Під час поточного контролю лекційні заняття оцінюються шляхом тестування, усного опитування за кожною темою навчальної дисципліни. Семінарські заняття оцінюються якістю підготовки презентації та виступу на занятті за певною темою.

Якщо зміст певного виду занять підпорядковано декільком складовим опису кваліфікаційного рівня за НРК, то інтегральне значення оцінки може визначатися з урахуванням вагових коефіцієнтів, що встановлюються викладачем.

За наявності рівня результатів поточних контролів з усіх видів навчальних занять не менше 60 балів, підсумковий контроль здійснюється без участі студента шляхом визначення середньозваженого значення поточних оцінок.

Незалежно від результатів поточного контролю під час заліку кожен студент має право виконувати ККР, яка містить завдання, що охоплюють ключові дисциплінарні результати навчання.

Кількість конкретизованих завдань ККР повинна відповідати відведеному часу на виконання. Кількість варіантів ККР має забезпечити індивідуалізацію завдання.

Значення оцінки за виконання ККР визначається середньою оцінкою складових (конкретизованих завдань) і є остаточним.

Інтегральне значення оцінки виконання ККР може визначатися з урахуванням вагових коефіцієнтів, що встановлюється кафедрою для кожного складника опису кваліфікаційного рівня за НРК.

6.3. Критерії

Реальні результати навчання студента ідентифікуються та вимірюються відносно очікуваних під час контрольних заходів за допомогою критеріїв, що описують дії студента для демонстрації досягнення результатів навчання.

Для оцінювання виконання контрольних завдань під час поточного контролю лекційних і семінарських занять в якості критерія використовується коефіцієнт засвоєння, що автоматично адаптує показник оцінки до рейтингової шкали:

$$O_i = 100 a/m,$$

де a – число правильних відповідей або виконаних суттєвих операцій відповідно до еталону рішення; m – загальна кількість запитань або суттєвих операцій еталону.

Індивідуальні завдання та комплексні контрольні роботи оцінюються експертно за допомогою критеріїв, що характеризують співвідношення вимог до рівня компетентностей і показників оцінки за рейтинговою шкалою.

Зміст критеріїв спирається на компетентнісні характеристики, визначені НРК для бакалаврського рівня вищої освіти (подано нижче).

**Загальні критерії досягнення результатів навчання
для 6-го кваліфікаційного рівня за НРК**

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
Знання		
♦ концептуальні наукові та практичні знання, критичне осмислення теорій, принципів, методів і понять у сфері професійної діяльності та/або навчання	відмінна – правильна, обґрунтована, осмислена. Характеризує наявність: - концептуальних знань; - високого ступеню володіння станом питання; - критичного осмислення основних теорій, принципів, методів і понять у навчанні та професійній діяльності	95-100
	Відповідь містить негрубі помилки або описки	90-94
	Відповідь правильна, але має певні неточності	85-89
	Відповідь правильна, але має певні неточності й недостатньо обґрунтована	80-84
	Відповідь правильна, але має певні неточності, недостатньо обґрунтована та осмислена	74-79
	Відповідь фрагментарна	70-73
	Відповідь демонструє нечіткі уявлення студента про об'єкт вивчення	65-69
	Рівень знань мінімально задовільний	60-64
	Рівень знань незадовільний	<60
Уміння/навички		
♦ поглиблені когнітивні та практичні уміння/навички, майстерність та інноваційність на рівні, необхідному для розв'язання складних спеціалізованих задач і практичних проблем у сфері професійної діяльності або навчання	характеризує уміння: - виявляти проблеми; - формулювати гіпотези; - розв'язувати проблеми; - обирати адекватні методи та інструментальні засоби; - збирати та логічно й зрозуміло інтерпретувати інформацію; - використовувати інноваційні підходи до розв'язання завдання	95-100
	характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності з негрубими помилками	90-94
	характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації однієї вимоги	85-89
	характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації двох вимог	80-84

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
	характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації трьох вимог	74-79
	характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації чотирьох вимог	70-73
	характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності при виконанні завдань за зразком	65-69
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання при виконанні завдань за зразком, але з неточностями	60-64
	рівень умінь/навичок незадовільний	<60
Комунікація		
<ul style="list-style-type: none"> ♦ донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень, власного досвіду та аргументації; ♦ збір, інтерпретація та застосування даних; ♦ спілкування з професійних питань, у тому числі іноземною мовою, усно та письмово 	<p>одіння проблематикою галузі. ь відповіді (доповіді). Мова:</p> <ul style="list-style-type: none"> - правильна; - чиста; - ясна; - точна; - логічна; - виразна; - лаконічна. <p>ійна стратегія:</p> <ul style="list-style-type: none"> - послідовний і несуперечливий розвиток думки; - наявність логічних власних суджень; - доречна аргументації та її відповідність відстоюваним положенням; - правильна структура відповіді (доповіді); - правильність відповідей на запитання; - доречна техніка відповідей на запитання; - здатність робити висновки та формулювати пропозиції 	95-100
	<p>Достатнє володіння проблематикою галузі з незначними хибами. Достатня зрозумілість відповіді (доповіді) з незначними хибами. Доречна комунікаційна стратегія з незначними хибами</p>	90-94
	<p>Добре володіння проблематикою галузі. Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано три вимоги)</p>	85-89
	<p>Добре володіння проблематикою галузі. Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано чотири вимоги)</p>	80-84
	<p>Добре володіння проблематикою галузі. Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано п'ять вимог)</p>	74-79
	<p>Задовільне володіння проблематикою галузі. Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано сім вимог)</p>	70-73
	<p>Часткове володіння проблематикою галузі. Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна</p>	65-69

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
	стратегія з хибами (сумарно не реалізовано дев'ять вимог)	
	Фрагментарне володіння проблематикою галузі. Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано 10 вимог)	60-64
	Рівень комунікації незадовільний	<60
<i>Відповідальність і автономія</i>		
<ul style="list-style-type: none"> ◆ управління складною технічною або професійною діяльністю чи проектами; ◆ спроможність нести відповідальність за вироблення та ухвалення рішень у непередбачуваних робочих та/або навчальних контекстах; ◆ формування суджень, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти; ◆ організація та керівництво професійним розвитком осіб та груп; ◆ здатність продовжувати навчання із значним ступенем автономії 	<p>Відмінне володіння компетенціями менеджменту особистості, орієнтованих на:</p> <p>1) управління комплексними проектами, що передбачає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - дослідницький характер навчальної діяльності, позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні життєві ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію; - здатність до роботи в команді; - контроль власних дій; <p>2) відповідальність за прийняття рішень в непередбачуваних умовах, що включає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - обґрунтування власних рішень положеннями нормативної бази галузевого та державного рівнів; - самостійність під час виконання поставлених завдань; - ініціативу в обговоренні проблем; - відповідальність за взаємовідносини; <p>3) відповідальність за професійний розвиток окремих осіб та/або груп осіб, що передбачає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - використання професійно-орієнтованих навичок; - використання доказів із самостійною і правильною аргументацією; - володіння всіма видами навчальної діяльності; <p>4) здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності, що передбачає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ступінь володіння фундаментальними знаннями; - самостійність оцінних суджень; - високий рівень сформованості загальнонавчальних умінь і навичок; - самостійний пошук та аналіз джерел інформації 	95-100
	Упевнене володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано дві вимоги)	0-94
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано три вимоги)	85-89
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано чотири вимоги)	80-84
	Добре володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано шість вимог)	74-79
	Задовільне володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано сім вимог)	70-73
	Задовільне володіння компетенціями менеджменту особистості (не реалізовано вісім вимог)	65-69
	Рівень відповідальності і автономії фрагментарний	60-64
	Рівень відповідальності і автономії незадовільний	<60

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Технічні засоби навчання:

- мультимедійне обладнання;
- інформаційно-комунікаційні засоби;
- персональні комп'ютери.

Дистанційна платформа Moodle.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

8.1 Нормативно-правові акти:

- 1) Конституція України: Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28.06.1996 р.
- 2) Кодекс України про адміністративні правопорушення від 7 грудня 1984 року № 8073-Х. Відомості Верховної Ради Української РСР. 1984. Додаток до № 51, ст. 1122.
- 3) Кодекс адміністративного судочинства: Закон України від 6 липня 2005 року № 2747-IV. Відомості Верховної Ради України. 2005. № 35-36. № 37. ст.446
- 4) Цивільний кодекс України: Закон України від 16 січня 2003 року № 435-IV. Відомості Верховної Ради України. 2003. № 40-44, ст. 356.
- 5) Цивільний процесуальний кодекс України: Закон України від 10 січня 2002 року № 2947-III. Відомості Верховної Ради України. 2004. № 40-41. 42. ст.492
- 6) Сімейний Кодекс України: Закон України від 18 березня 2004 року № 1618-IV. Відомості Верховної Ради України. 2002. № 21-22. ст.135
- 7) Кодекс законів про працю України: Закон № 322-VIII від 10.12.71 . Відомості Верховної Ради УРСР від 17.12.1971. 1971 р. Додаток до N 50
- 8) Житловий кодекс Української РСР : Закон від 30 червня 1983 р. № 5464-X Відомості Верховної Ради (ВВР), 1983, Додаток до № 28, ст.573
- 9) Господарський кодекс України: Закон України від 16 січня 2003 року № 436-IV. Відомості Верховної Ради України. 2003. № 18. № 19-20. № 21-22. ст.144
- 10) Господарський процесуальний кодекс України: Закон України від 6 листопада 1991 року № 1798-XII. Відомості Верховної Ради України. 1992. № 6. ст.56
- 11) Бюджетний кодекс України: Закон України від 8 липня 2010 року № 2456-VI. Відомості Верховної Ради України. 2010. № 50-51. ст.572
- 12) Податковий кодекс України: Закон України від 2 грудня 2010 року № 2755-VI. Відомості Верховної Ради України. 2011. № 13-14. № 15-16. № 17. ст.112
- 13) Земельний кодекс України: Закон України від 25 жовтня 2001 року № 2768-III. Відомості Верховної Ради України. 2002. № 3-4. ст.27
- 14) Повітряний кодекс України: Закон України від 19 травня 2011 року № 3393-VI. Відомості Верховної Ради України. 2011. № 48-49. ст.536
- 15) Водний кодекс України: Закон України від 6 червня 1995 року № 213/95-

- ВР. Відомості Верховної Ради України. 1995. № 24. ст.189
- 16) Лісовий кодекс України: Закон України від 21 січня 1994 року № 3852-ХІІ. Відомості Верховної Ради України. 1994. № 17. ст.99
  - 17) Кодекс України про надра: Закон України від 27 липня 1994 року № 132/94-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1994. № 36. ст.340
  - 18) Митний кодекс України від 13.03.2012.№ 4495-VI. Відомості Верховної Ради України. № 44-45. № 46-47. № 48. ст.552.
  - 19) Кодекс цивільного захисту України: Закон України від 2 жовтня 2012 року № 5403-VI. Відомості Верховної Ради. 2013. № 34-35. ст.458
  - 20) Кримінальний Кодекс України: Закон України від 5 квітня 2001 року № 2341-III Відомості Верховної Ради України. 2001. № 25-26, ст. 131.
  - 21) Кримінальний процесуальний кодекс України : Закон України від 13 квітня 2012 року № 4651-VI. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2013, № 9-10, № 11-12, № 13, ст.88
  - 22) Про охорону навколишнього природного середовища. Закон України від 25 червня 1991 року № 1264-ХІІ. Відомості Верховної Ради України. 1991. № 41. ст.546
  - 23) Про державну систему біобезпеки при створенні, випробуванні, транспортуванні та використанні генетично модифікованих організмів: Закон України від 31 травня 2007 року № 1103-V. URL.: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1103-16#Text>
  - 24) Про пестициди та агрохімікати: Закон України від 02 березня 1995 року. URL.: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/86/95-вп#Text>
  - 25) Про державну систему біобезпеки при створенні, випробуванні, транспортуванні та використанні генетично модифікованих організмів: Закон України від 31 травня 2007 року .№ 1103-V. URL.: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1103-16#Text>

8.2 Навчально-методичні та наукові джерела:

1. Правознавство: Підручник /За відп. ред. О.В. Дзери. 10-е вид., перероб. і допов. Київ: Юрінком Інтер, 2019. 848 с.
2. Правознавство: хрестоматія для студентів ден. та заоч. форми навчання усіх спец. / Л. В. Перевалова; Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т". Харків : Панов А. М. [вид.], 2019. 220 с.
3. Правознавство: Навч. посіб. /С.В. Дрожжина, О.О. Одінцева, В.О. Кондратьєв та ін.; За ред. С.В. Дрожжиної. Київ: Знання, 2018. 350 с. (Вища освіта ХХІ століття)
4. Правознавство: навч. посіб. /В.М. Олуйко, Р.І. Кондратьєв, Р.О. Стефанчук та ін.; за ред. Р.І. Кондратьєва. Київ: Вид. Дім «Ін Юре», 2018. 488 с.
5. Основи держави і права України: Підручник /За ред. проф. В.Л. Ортинського, проф. В.К. Грищука, М.А. Мацька. Київ: Знання, 2018. 583 с.
6. Пилипенко П.Д., Хома Н.М., Кельман М.С. та ін., Основи правознавства: Навчальний посібник. 2-ге видання, виправлене і доповнене. Львів «Магнолія 2006», 2018. 467 с.
7. Семарак О.С., Семарак І.О. Основи правознавства: Навч. посіб. Київ:

- Знання, 2018, 480 с. (Вища освіта ХХІ століття).
8. Теорія держави і права. Академічний курс: Підручник / За ред. О.В.Зайчука, Н.М.Оніщенко. Київ, 2019. 688 с.
  9. Шляхтун П.П. Конституційне право України: Підручник. Київ: Освіта України, КНТ, 2018 592 с.
  - 10.Адміністративне право: Навч. пос. /О.І. Остапенко, З.Р. Кісіль, М.В. Ковалів, Р.В. Кісіль. К.: Всеукраїнська асоціація видавців «Правова єдність», 2018. 536 с.
  - 11.Сімейне право України: Навчальний посібник / За ред. Є.О.Харитонова. К.: Істина, 2018. 200 с.
  - 12.Бойко М.Д. Трудове право України: Навчальний посібник. Вид.2-ге доповн. і перероб., Київ: Атіка, 2018. 316 с.
  - 13.Болотіна Н.Б. Трудове право України: Підручник. 5-те вид., перероб.І доп. Київ: Знання, 2018. 860 с. (Вища освіта ХХІ століття).
  - 14.Болотіна Н.Б. Трудове право України: Навч. посіб. Київ: Знання, 2018. 375 с.
  - 15.Сімейне право України: підручник / за ред. А. О. Дутко. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2018. 480 с.
  - 16.Основи трудового права України: курс лекцій / За ред. доктораюридичних наук, професора П.Д. Пилипенка – 4-те вид. виправ. і доп. Львів; Магнолія, 2018. 276 с.
  - 17.Васильєв С. В. Цивільний процес. Підручник. Київ: Алерта, 2019. 506 с.
  - 18.Фінансове право : конспект лекцій / укладач М. В. Плотнікова. Суми : Сумський державний університет, 2019. 253 с.
  - 19.Кримінальне право України. Загальна частина : підручник / [А. А. Васильєв, Є. О. Гладкова, О. О. Житний та ін.] ; за заг. ред. проф. О. М. Литвинова; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2020. 428 с.
  - 20.Податкове право України : підручник / [О. О. Головашевич, А.М. Котенко, Є. М. Смичок та ін.] ; за ред. М. П. Кучерявенка, Н. А. Маринів. Харків : Право, 2019. 440 с.
  - 21.Піддубний О.Ю. Правовідносини у сфері біотехнологій: перспективи розвитку: монографія. К.: Ірідіум, 2016. 352 с

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Правознавство»
для бакалаврів освітньо-професійної програми «Біологія»
за спеціальністю 091 Біологія та біохімія

Розробниця:
Юлія Олександрівна Легеза

В редакції авторки

Підготовлено до виходу в світ
у Національному технічному університеті
«Дніпровська політехніка».
Свідоцтво про внесення до Державного реєстру ДК № 1842
49005, м. Дніпро, просп. Д. Яворницького, 19